

Međunarodni sud za krivično gonjenje
osoba odgovornih za teška kršenja
međunarodnog humanitarnog prava
počinjena na teritoriji bivše Jugoslavije
od 1991. godine

Predmet br. IT-04-74-T

Datum: 22. novembar 2010.

Original: FRANCUSKI

PRED PRETRESNIM VIJEĆEM III

U sastavu: sudija Jean-Claude Antonetti, predsjedavajući
sudija Árpád Prandler
sudija Stefan Trechsel
sudija Antoine Kesia-Mbe Mindua, rezervni sudija

Sekretar: g. John Hocking

Nalog od: 22. novembra 2010.

TUŽILAC

protiv

**Jadranka PRLIĆA
Brune STOJIĆA
Slobodana PRALJKA
Milivoja PETKOVIĆA
Valentina ĆORIĆA
Berislava PUŠIĆA**

JAVNO

**NALOG O PROMJENI RASPOREDA
(ZA ZAVRŠNE PRETRESNE PODNESKE
I ZAVRŠNE RIJEČI TUŽILAŠTVA I ODBRANE)**

Tužilaštvo:

g. Kenneth Scott
g. Douglas Stringer

Odbrana:

g. Michael Karnavas i gđa Suzana Tomanović za Jadranka Prlića
gđa Senka Nožica i g. Karim A. A. Khan za Brunu Stojića
g. Božidar Kovačić i gđa Nika Pinter za Slobodana Praljka
gđa Vesna Alaburić i g. Nicholas Stewart za Milivoja Petkovića
gđa Dijana Tomašegović-Tomić i g. Dražen Plavec za Valentina Ćorića
g. Fahrudin Ibrišimović i g. Roger Sahota za Berislava Pušića

PRETRESNO VIJEĆE III (dalje u tekstu: Vijeće) Međunarodnog suda za krivično gonjenje osoba odgovornih za teška kršenja međunarodnog humanitarnog prava počinjena na teritoriji bivše Jugoslavije od 1991. godine (dalje u tekstu: Međunarodni sud),

RJEŠAVAJUĆI po javnom "Zahtjevu Slobodana Praljka da se izmijeni raspored određen javnim 'Nalogom o rasporedu (za završne pretresne podneske i završne riječi tužilaštva i odbrane)' od 1. novembra 2010." s povjerljivim dodatkom, koji su branioci optuženog Slobodana Praljka (dalje u tekstu: Praljкова odbrana) dostavili 4. novembra 2010. (dalje u tekstu: Zahtjev Praljkovе odbrane),

RJEŠAVAJUĆI po javnim "Primjedbama Jadranka Prlića na 'Nalog o rasporedu (za završne pretresne podneske i završne riječi tužilaštva i odbrane)' od 1. novembra 2010." koje su branioci optuženog Jadranka Prlića (dalje u tekstu: Prličeva odbrana) dostavili 5. novembra 2010. (dalje u tekstu: Zahtjev Prličeve odbrane),

RJEŠAVAJUĆI po javnom "Zahtjevu Brune Stojića da se izmijeni 'Nalog o rasporedu (za završne pretresne podneske i završne riječi tužilaštva i odbrane)' koji je Pretresno vijeće izdalo 1. novembra 2010.", koji su branioci optuženog Brune Stojića (dalje u tekstu: Stojićeva odbrana) dostavili 5. novembra 2010. (dalje u tekstu: Zahtjev Stojićeve odbrane),

RJEŠAVAJUĆI po javnom "Zahtjevu Petkovićeve odbrane da se izmijeni 'Nalog o rasporedu (za završne pretresne podneske i završne riječi tužilaštva i odbrane)' od 1. novembra 2010.", koji su branioci optuženog Milivoja Petkovića (dalje u tekstu: Petkovićeva odbrana) dostavili 5. novembra 2010. godine (dalje u tekstu: Zahtjev Petkovićeve odbrane),

RJEŠAVAJUĆI po javnom "Zahtjevu Valentina Ćorića da se izmijeni 'Nalog o rasporedu (za završne pretresne podneske i završne riječi tužilaštva i odbrane)'" , koji su branioci optuženog Valentina Ćorića (dalje u tekstu: Ćorićeva odbrana) dostavili 5. novembra 2010. (dalje u tekstu: Zahtjev Ćorićeve odbrane),

RJEŠAVAJUĆI po javnom "Odgovoru Berislava Pušića na 'Nalog o rasporedu (za završne pretresne podneske i završne riječi tužilaštva i odbrane)' koji je Pretresno vijeće izdalo 1. novembra 2010.", koji su branioci optuženog Berislava Pušića (dalje u tekstu: Pušićeva odbrana) dostavili 5. novembra 2010. godine (dalje u tekstu: Zahtjev Pušićeve odbrane),

RJEŠAVAJUĆI po javnom "Zahtjevu tužilaštva za ponovno razmatranje Naloga o rasporedu ili, alternativno, za odobrenje za ulaganje žalbe" sa dva javna i jednim povjerljivim dodatkom, koji je Tužilaštvo (dalje u tekstu: tužilaštvo) dostavilo 8. novembra 2010. godine (dalje u tekstu: Zahtjev tužilaštva),

IMAJUĆI U VIDU javni "Odgovor Slobodana Praljka na 'Zahtjev tužilaštva za ponovno razmatranje Naloga o rasporedu ili, alternativno, za odobrenje za ulaganje žalbe'", koji je Praljкова odbrana dostavila 10. novembra 2010. (dalje u tekstu: Odgovor Praljkove odbrane),

IMAJUĆI U VIDU javni "Odgovor Brune Stojića na 'Zahtjev tužilaštva za ponovno razmatranje Naloga o rasporedu ili, alternativno, za odobrenje za ulaganje žalbe'", koji je Stojićeva odbrana dostavila 11. novembra 2010. (dalje u tekstu: Odgovor Stojićeve odbrane),

IMAJUĆI U VIDU javni "Odgovor Valentina Ćorića na 'Zahtjev tužilaštva za ponovno razmatranje Naloga o rasporedu ili, alternativno, za odobrenje za ulaganje žalbe'", koji je Ćorićeva odbrana dostavila 17. novembra 2010. (dalje u tekstu: Odgovor Ćorićeve odbrane),

IMAJUĆI U VIDU javni "Nalog o rasporedu (za završne pretresne podneske i završne riječi tužilaštva i odbrane)" koji je Vijeće izdalo 1. novembra 2010. (dalje u tekstu: Nalog od 1. novembra 2010.), kojim je Vijeće odlučilo sljedeće: 1) da strane u postupku svoje završne pretresne podneske dostave najkasnije 13. decembra 2010., 2) da završni pretresni podnesak tužilaštva ne smije biti duži od 300 stranica, a završni podnesci odbrane od 200 stranica po timu, 3) da dodaci, ako ih strane odluče priložiti, ne smiju biti duži od 100 stranica u slučaju tužilaštva, a u slučaju odbrane od 50 stranica po timu, 4) da

će Vijeće završnu riječ tužilaštva saslušati počevši od 17. januara 2011., a završne riječi odbrane odmah po završetku završne riječi tužilaštva, 5) da Vijeće za izlaganje završne riječi tužilaštvu odobrava 15 sati, a odbrani četiri sata po timu, kao i da 6) timovi odbrane koji odluče zatražiti izmjenu Naloga od 1. novembra 2010. to moraju učiniti u roku od najviše četiri dana od datuma zavođenja tog naloga,¹

BUDUĆI da Prlićeva, Stojićeva, Praljkova, Ćorićeva i Pušićeva odbrana u svojim zahtjevima ne iznose prigovore na broj stranica koji im je Vijeće odredilo za završne podneske,²

BUDUĆI da, međutim, ako Vijeće nekoj od strana odobri dodatni broj stranica, Stojićeva, Praljkova i Ćorićeva odbrana namjeravaju zatražiti da se i njima odobri dodatni broj stranica,³

BUDUĆI da Petkovićeva odbrana traži da joj se za završni pretresni podnesak odobri 650 stranica⁴ i 150 stranica dodatka;⁵ da takav svoj zahtjev Petkovićeva odbrana argumentuje prije svega složenošću predmeta, velikim brojem optuženih, krivičnih djela i vidova odgovornosti na osnovu kojih se tereti, kao i ponekad različitim interesima timova odbrane;⁶ da ona izjavljuje da u dodatku svom završnom pretresnom podnesku namjerava priložiti izvjestan broj izvora s ciljem da olakša posao Vijeću,⁷ ističući ujedno da "Uputstvo o dužini podnesaka i zahtjeva" od 16. septembra 2005. (dalje u tekstu: Uputstvo od 16. septembra 2005.) ne predviđa ograničenja za dodatke,⁸

BUDUĆI da tužilaštvo tvrdi da je Vijeće u Nalogu od 1. novembra 2010. pogriješilo kada mu je završni pretresni podnesak ograničilo na 300 stranica, a dodatke na 100

---

¹ Nalog od 1. novembra 2010., str. 7 i 8.

² Zahtjev Prlićeve odbrane, par. 4; Zahtjev Stojićeve odbrane, par. 2; Zahtjev Praljkove odbrane, par. 29 i 33; Zahtjev Ćorićeve odbrane, par. 13. U Zahtjevu Pušićeve odbrane ne pominje se ograničenje broja stranica završnih pretresnih podnesaka. Vijeće stoga smatra da Pušićeva odbrana nema prigovora na ta ograničenja.

³ Zahtjev Stojićeve odbrane, par. 2; Zahtjev Praljkove odbrane, par. 32; Zahtjev Ćorićeve odbrane, par. 13. Stojićeva odbrana želi da se za završne pretresne podneske odbrane po timu odobri obim od 2/3 obima završnog pretresnog podneska tužilaštva.

⁴ Zahtjev Petkovićeve odbrane, par. 23.

⁵ Zahtjev Petkovićeve odbrane, par. 26.

⁶ Zahtjev Petkovićeve odbrane, par. 17 i 18.

⁷ Zahtjev Petkovićeve odbrane, par. 24.

⁸ Zahtjev Petkovićeve odbrane, par. 25.

stranica,⁹ i traži da mu se za završni pretresni podnesak odobri 700, a za dodatke 400 stranica,¹⁰

BUDUĆI da tužilaštvo u prilog svom zahtjevu 1) kao argument navodi složenost i obim predmeta;¹¹ 2) tvrdi da mu je završni pretresni podnesak posljednja prilika da u pismenom obliku izloži svoju tezu¹² i da sva djela i vidove odgovornosti iz Izmijenjene optužnice od 11. juna 2008. (dalje u tekstu: Optužnica) ne može obraditi na samo 300 stranica;¹³ 3) napominje da je poslije donošenja Naloga od 1. novembra 2010. učinilo sve što može kako bi smanjilo obim svog završnog pretresnog podneska, ali da ne može podnijeti završni pretresni podnesak kraći od 700 stranica ni dodatak kraći od 400 stranica;¹⁴ i 4) kao primjer prilaže tabelu kojom Vijeću želi pokazati koje vrste izvora želi priložiti u dodatku,¹⁵

BUDUĆI da Praljkova odbrana u svom odgovoru ističe da je Vijeće, u odnosu na Uputstvo od 16. septembra 2005., bilo velikodušno prema tužilaštvu kada mu je za završni pretresni podnesak odobrilo 300 stranica, no da se tužilaštvo i dalje uporno želi pogađati s Vijećem,¹⁶ a ne daje valjan razlog za zahtjev da mu se za završni pretresni podnesak odobri 700 stranica,¹⁷

BUDUĆI da i Stojićeva odbrana u svom odgovoru tvrdi da je zahtjev tužilaštva da mu se za završni pretresni podnesak odobri dodatni broj stranica pretjeran¹⁸ i da tužilaštvo ne navodi nikakve valjane argumente u prilog svom zahtjevu za ponovno razmatranje Naloga 1. novembra 2010. godine,¹⁹

BUDUĆI da Ćorićeva odbrana u svom odgovoru tvrdi da Zahtjev tužilaštva ne zadovoljava kriterijume za ponovno razmatranje zbog toga što u njemu nije pokazana

---

⁹ Nalog od 1. novembra 2010., str. 6.

¹⁰ Zahtjev tužilaštva, par. 15.

¹¹ Zahtjev tužilaštva, par. 10, 12 i 13.

¹² Zahtjev tužilaštva, par. 9.

¹³ Zahtjev tužilaštva, par. 13.

¹⁴ Zahtjev tužilaštva, par. 16.

¹⁵ Zahtjev tužilaštva, par. 17, i povjerljivi dodatak 3.

¹⁶ Odgovor Praljkove odbrane, par. 11.

¹⁷ Odgovor Praljkove odbrane, par. 7 do 10.

¹⁸ Odgovor Stojićeve odbrane, par. 13.

¹⁹ Odgovor Stojićeve odbrane, par. 6 do 12.

nikakva primjetna greška Vijeća u Nalogu od 1. novembra 2010., kao ni nove okolnosti koje bi zahtijevale da Vijeće taj nalog ponovo razmotri,²⁰ i smatra da sadašnja ograničenja obima podnesaka stranama u postupku omogućuju da se usredsrede na suštinu argumenata i dokaza,²¹

BUDUĆI da Praljкова i Stojićeva odbrana u svojim odgovorima ponovo iznose svoju želju da im se za završne pretresne podneske odobri veći broj stranica ako Vijeće u tom smislu izmijeni Nalog od 1. novembra 2010. godine,²²

BUDUĆI da zatim, što se tiče rasporeda za dostavljanje završnih pretresnih podnesaka i za završne riječi tužilaštva i odbrane, svi timovi odbrane za dostavljanje svojih završnih pretresnih podnesaka traže rok duži od onog koji je određen Nalogom od 1. novembra 2010., a shodno tome i odgodu roka za početak izlaganja završnih riječi predviđenog Nalogom od 1. novembra 2010. godine,²³

BUDUĆI da, naime, Stojićeva, Ćorićeva i Pušićeva odbrana za dostavljanje završnih pretresnih podnesaka traže rok od tri mjeseca od datuma donošenja odluke Vijeća po posljednjem neriješenom zahtjevu bilo koje od strana,²⁴ da Praljкова odbrana – kojoj se u tome pridružuje i Prlićeva odbrana – za dostavljanje završnog pretresnog podneska traži isti takav rok ili, alternativno, odgodu roka do 24. januara 2011. s mogućnošću izmjena,²⁵ a da Petkovićeva odbrana kao rok za dostavljanje završnih pretresnih podnesaka predlaže 7. februar 2011. godine,²⁶

---

²⁰ Odgovor Ćorićeve odbrane, par. 2 do 5.

²¹ Odgovor Ćorićeve odbrane, par. 6 do 10.

²² Odgovor Praljčkove odbrane, par. 16; Odgovor Stojićeve odbrane, str. 9.

²³ Nalog od 1. novembra 2010., str. 8. Vijeće je kao rok za dostavljanje završnih pretresnih podnesaka predvidjelo 13. decembra 2010.

²⁴ Zahtjev Stojićeve odbrane, par. 12; Zahtjev Ćorićeve odbrane, par. 12 i 14; Zahtjev Pušićeve odbrane, str. 4.

²⁵ Zahtjev Praljčkove odbrane, par. 34; Zahtjev Prlićeve odbrane, par. 7.

²⁶ Zahtjev Petkovićeve odbrane, par. 15.

BUDUĆI da se timovi odbrane u prilog svojim zahtjevima u pogledu rasporeda pozivaju na složenost i obim predmeta koji moraju pokušati da rezimiraju u svojim završnim pretresnim podnescima,²⁷

BUDUĆI da, pored toga, Praljkova odbrana predlaže vremenski razmak od dvije ili tri sedmice između dostavljanja završnih pretresnih podnesaka i početka završne riječi tužilaštva;²⁸ da Petkovićeve odbrana za isto predlaže tri sedmice,²⁹ a Pušićeva odbrana šest sedmica,³⁰

BUDUĆI da timovi odbrane napominju da ih Vijeće nije prije izdavanja Naloga od 1. novembra 2010. obavijestilo o tome da namjerava donijeti odluku o rasporedu za dostavljanje završnih pretresnih podnesaka, tako da su oni zatečeni ograničenjem broja stranica za te podneske, kao i rokovima za njihovo dostavljanje koje je Vijeće odredilo,

BUDUĆI da timovi odbrane smatraju razumnim ograničenja koja je Vijeće odredilo u pogledu broja stranica završnih pretresnih podnesaka, ali su mišljenja da je rok za njihovo dostavljanje prekratak,

BUDUĆI da timovi odbrane pored toga navode da su od 1. aprila 2010., dana održavanja posljednjeg pretresa u ovom predmetu, bili suočeni s velikim obimom posla,³¹

BUDUĆI da timovi odbrane pored toga navode da Vijeće još uvijek nije riješilo neke važne zahtjeve, među kojima su i zahtjevi za ponovno otvaranje dokaznog postupka koje je uložilo više timova odbrane,³²

---

²⁷ Zahtjev Prlićeve odbrane, par. 1 i str. 4; Zahtjev Stojićeve odbrane, par. 7 i 12; Zahtjev Praljkove odbrane, par. 15 do 19; Zahtjev Petkovićeve odbrane, par. 4 i 5; Zahtjev Pušićeve odbrane, par. 8.

²⁸ Zahtjev Praljkove odbrane, par. 26 i 27.

²⁹ Zahtjev Petkovićeve odbrane, par. 15.

³⁰ Zahtjev Pušićeve odbrane par. 9.

³¹ Zahtjev Prlićeve odbrane, par. 2; Zahtjev Stojićeve odbrane, par. 9; Zahtjev Praljkove odbrane. par. 23; Zahtjev Petkovićeve odbrane, par. 6 i 7; Zahtjev Ćorićeve odbrane, par. 2; Zahtjev Pušićeve odbrane, par. 4 i 6. Timovi odbrane posebno upućuju na javni "Zahtjev tužilaštva za prihvatanje dokaza u okviru ponovnog otvaranja dokaznog postupka tužilaštva" s povjerljivim dodatkom, koji je tužilaštvo dostavio 9. jula 2010., i javni "Drugi zahtjev Slobodana Praljka za prihvatanje pismenih izjava umjesto usmenog svjedočenja na osnovu pravila 92bis Pravilnika" sa četiri povjerljiva dodatka, koji je Praljkova odbrana dostavila 22. jula 2010.

³² Zahtjev Prlićeve odbrane, par. 2, Zahtjev Stojićeve odbrane, par. 6; Zahtjev Ćorićeve odbrane, par. 4; Zahtjev Pušićeve odbrane, par. 3.

BUDUĆI, najzad, da se Praljкова, Ćorićeva i Pušićeva odbrana pozivaju na činjenicu da je rok za dostavljanje završnih pretresnih podnesaka koji je odredilo Vijeće prekratak da bi optuženi mogli u potpunosti učestvovati u radu na tekstu završnih pretresnih podnesaka, koji su bitan element njihove odbrane, zbog toga što se ti podnesci moraju prevesti s jezika na kome će biti podnijeti na jezik koji optuženi razumiju,³³

BUDUĆI da tužilaštvo u svom zahtjevu traži da se rok za dostavljanje završnih pretresnih podnesaka produži do 24. januara 2011. kako bi mu se omogućilo da pripremi svoj podnesak sa dodacima, kao i da mu se kao rok za početak završne riječi odobri 21. februar 2011. godine,³⁴

BUDUĆI da tužilaštvo navodi da se u svakom slučaju protivi bilo kakvim izmjenama rasporeda ako mu Vijeće za završni pretresni podnesak ne odobri 700 umjesto 300 stranica, kao i 400 umjesto 100 stranica za dodatak,³⁵

BUDUĆI da Praljкова odbrana u svom odgovoru podržava Zahtjev tužilaštva u dijelu u kojem se predlaže razmak od četiri sedmice između dostavljanja završnih pretresnih podnesaka i početka završne riječi tužilaštva,³⁶ ali se protivi tome da odobravanje razumnog vremenskog roka za pripremu završnih pretresnih podnesaka i završnih riječi odbrane bude uslovljeno odobravanjem dodatnog broja stranica za završni pretresni podnesak tužilaštva, što, sudeći po Zahtjevu, tužilaštvo traži,³⁷

BUDUĆI da tužilaštvo, u slučaju da Vijeće odbije da ponovno razmotri Nalog od 1. novembra 2010., traži od Vijeća odobrenje za ulaganje žalbe na taj nalog zbog toga što se njime ugrožava pravičnost suđenja u odnosu na tužilaštvo,³⁸

BUDUĆI da Praljкова, Stojićeva i Ćorićeva odbrana u svojim odgovorima tvrde da Zahtjev tužilaštva ne zadovoljava kriterijume za traženje odobrenja za ulaganje žalbe;³⁹

---

³³ Zahtjev Praljčkove odbrane, par. 24; Zahtjev Ćorićeve odbrane, par. 11; Zahtjev Pušićeve odbrane, par. 8.

³⁴ Zahtjev tužilaštva, par. 17.

³⁵ Zahtjev tužilaštva, par. 21.

³⁶ Odgovor Praljčkove odbrane, par. 4.

³⁷ Odgovor Praljčkove odbrane, par. 4 do 6.

³⁸ Zahtjev tužilaštva, par. 20.

³⁹ Odgovor Praljčkove odbrane, par. 17; Odgovor Stojićeve odbrane, par. 13; Odgovor Ćorićeve odbrane, par. 11 a 14.

da Praljkova odbrana ujedno traži da se, u slučaju da se izda odobrenje za ulaganje žalbe, da mogućnost da predmet žalbe bude cijeli Nalog od 1. novembra 2010., uključujući i dijelove koje se tiču preokupacija Praljkove odbrane,⁴⁰

BUDUĆI da, prije svega, što se tiče ograničenja obima završnih pretresnih podnesaka i njihovih dodataka, Vijeće podsjeća na to da je s dužnom pažnjom razmotrilo konkretne okolnosti ovog predmeta kada je odlučilo da za završne pretresne podneske tužilaštvu odobri 300 stranica, a odbrani 200 stranica po timu, te za dodatke tužilaštvu 100, a odbrani 50 stranica po timu; da Vijeće podsjeća i na to da je takvu odluku donijelo u potpunosti svjesno onoga što su odobravalala druga pretresna vijeća Međunarodnog suda,⁴¹

BUDUĆI da je Vijeće, određujući ovakva ograničenja, željelo podstaknuti strane u postupku da se potrudu da sastave koncizne i sažete završne podneske i da se uvjerilo da u Nalogu od 1. novembra 2010. nije pogriješilo u procjenama,

BUDUĆI da Vijeće unatoč svemu u izvjesnoj mjeri prihvata argument tužilaštva da je teret dokazivanja na njemu tako da ono, kako bi izložilo svoju tezu, u svom završnom pretresnom podnesku mora pokriti cijelu Optužnicu i da mu se čini nemogućim da to postigne na 300 stranica; da je Vijeće stoga odlučilo da pokaže izvjesnu fleksibilnost prema tužilaštvu,

BUDUĆI da Vijeće, ističući ipak da je potrebno da završni pretresni podnesci budu koncizni i sažeti, ne može prihvatiti tvrdnju tužilaštva da mu je za završni pretresni podnesak potrebno najmanje 700 stranica; da Vijeće stoga odlučuje da tužilaštvu za završni pretresni podnesak odobri najviše 400 stranica,

BUDUĆI da, što se tiče zahtjeva tužilaštva u vezi s dodacima, Vijeće smatra da se tabele koje je tužilaštvo kao primjer dostavilo u povjerljivom dodatku br. 3 mogu pokazati korisnim Vijeću, kao i odbrani za pripremu njenih završnih riječi,

BUDUĆI da Vijeće, i dalje vodeći računa o konciznosti i sažetosti, odlučuje da tužilaštvu za dodatke završnog pretresnog podneska odobri najviše 200 stranica,

---

⁴⁰ Odgovor Praljkove odbrane, par. 17.

⁴¹ Nalog od 1. novembra 2010., str. 5 i 6.

BUDUĆI da, naprotiv, Vijeće smatra da Petkovićeva odbrana nije u dovoljnoj mjeri pokazala zbog čega bi njen položaj zahtijevao da joj se za završni pretresni podnesak odobri 650 stranica, a za dodatke 150 stranica; da Vijeće stoga odlučuje da odbaci Zahtjev Petkovićeve odbrane u dijelu koji se odnosi na povećanje broja stranica završnog pretresnog podneska i njegovih dodataka,

BUDUĆI da, što se tiče zahtjeva nekih timova odbrane da se i njima odobri povećanje broja stranica ako Vijeće odluči da nekim stranama odobri veći broj stranica za završne pretresne podneske,⁴² Vijeće takve zahtjeve ne može prihvatiti jer je u Nalogu od 1. novembra 2010. preciziralo da dužina završnih pretresnih podnesaka tužilaštva i pojedinog tima odbrane ne zavisi o dužini drugih podnesaka,⁴³

BUDUĆI da, međutim, imajući u vidu promjene obima koje je Vijeće odobrilo tužilaštvu za završni pretresni podnesak i činjenicu da je Vijeće u Nalogu od 1. novembra 2010., kako bi utvrdilo koliko vremena treba da se odobri timovima odbrane za završne riječi, uzelo u obzir, između ostalog, obim završnih pretresnih podnesaka,⁴⁴ Vijeće smatra primjerenim da timovima odbrane za završne riječi odobri više vremena,

BUDUĆI da Vijeće stoga odlučuje da svakom timu odbrane za završnu riječ odobri pet umjesto četiri sata, kako je bilo određeno Nalogom od 1. novembra 2010. godine,

BUDUĆI da Vijeće podsjeća na to da je, kako bi odredilo rokove za dostavljanje završnih pretresnih podnesaka i za izlaganje završnih riječi tužilaštva i odbrane, uzelo u obzir konkretne okolnosti ovog predmeta, kao i činjenicu da još uvijek nije riješilo više zahtjeva,⁴⁵

BUDUĆI da Vijeće ipak može u izvjesnoj mjeri prihvatiti argument da je moguće da su strane u postupku, zbog ograničenja broja stranica za završne pretresne podneske i rokova koje je Vijeće odredilo za dostavljanje tih podnesaka našle u vremenskom tjesnacu i da im je potrebno više vremena kako bi modificirale svoje završne pretresne

---

⁴² Zahtjev Stojićeve odbrane, par. 2; Zahtjev Praljčkove odbrane, par. 32; Zahtjev Čorićeve odbrane, par. 13.

⁴³ Nalog od 1. novembra 2010., str. 5.

⁴⁴ Nalog od 1. novembra 2010., str. 7.

⁴⁵ Nalog od 1. novembra 2010., str. 7.

podneske u skladu s tim i da bi, kad je riječ o timovima odbrane, obavile konsultacije o tim modifikacijama s optuženima,

BUDUĆI, pored toga, da je činjenica da Vijeće još uvijek nije riješilo neke zahtjeve okolnost koju ono mora uzeti u obzir prilikom donošenja ocjene o zahtjevu strana da im se odobri više vremena za dostavljanje završnih pretresnih podnesaka,

BUDUĆI da, s obzirom na te okolnosti, Vijeće odlučuje da rok do kojeg strane moraju dostaviti svoje završne pretresne podneske produži do 4. januara 2011. godine,

BUDUĆI da, shodno tome, Vijeće smatra potrebnim da i početak izlaganja završne riječi tužilaštva odgodi do 31. januara 2011. godine,

BUDUĆI da, što se tiče alternativnog zahtjeva tužilaštva da mu se odobri ulaganje žalbe, Vijeće podsjeća na to da je, mada je uvjeren u razumnost Naloga od 1. novembra 2010., u ovom nalogu pristalo da pokaže izvjesnu fleksibilnost; da pored toga smatra da tužilaštvo nije pokazalo zašto je to što se traži u Zahtjevu tužilaštva pitanje koje bi u znatnoj mjeri uticalo na pravično i ekspeditivno vođenje postupka ili ishod suđenja i čije bi promptno rješenje od strane Žalbenog vijeća moglo suštinski pospješiti postupak,

IZ TIH RAZLOGA,

NA OSNOVU pravila 54 i 86 Pravilnika,

DJELIMIČNO PRIHVATA zahtjeve tužilaštva i timova odbrane,

NALAŽE sljedeće:

- 1) Završne pretresne podneske strane u postupku su dužne da dostave najkasnije 4. januara 2011. godine.
- 2) Završnu riječ tužilaštva Vijeće će saslušati počevši od 31. januara 2011., a završne riječi odbrane odmah po završetku izlaganja završne riječi tužilaštva.
- 3) Završni pretresni podnesak tužilaštva ne smije biti duži od 400 stranica, a završni pretresni podnesci odbrane 200 stranica po timu. Vijeće napominje da dodaci, ako ih strane žele priložiti, u slučaju tužilaštva ne smiju biti duži od 200 stranica, a u slučaju odbrane, 50 stranica po timu i da se u njima ne smije iznositi nikakva argumentacija bilo činjeničnog bilo pravnog karaktera.
- 4) Za završne riječi odbrane Vijeće odobrava 5 sati po timu. Vijeće će dati riječ optuženima, koji to budu željeli, u trajanju od najviše 30 minuta, s tim da se to vrijeme uračunava u 5 sati stavljenih na raspolaganje pojedinom timu odbrane. Ako se optuženi ne žele izjašnjavati, to vrijeme mogu iskoristiti njihovi branioci. Vijeće pored toga napominje da vrijeme odobreno jednom timu odbrane ne može iskoristiti drugi tim odbrane.

PODSJEĆA na sljedeće:

- 1) Ne dozvoljava se podnošenje pismenih odgovora na završne pretresne podneske.
- 2) Za izlaganje završne riječi tužilaštva Vijeće odobrava 15 sati.

- 3) Vijeće podsjeća na to da se u završnim riječima tužilaštva i odbrane ne smije ponavljati argumentacija iznijeta u završnim pretresnim podnescima. Naime, Vijeće želi da čuje reakciju strana u postupku na završne pretresne podneske i poziva strane da se usredsrede na bitne elemente predmeta.
- 4) Vijeće ostavlja mogućnost da donese odluku po eventualnim valjano obrazloženim zahtjevima za repliku i dupliku na usmenu argumentaciju nakon što sasluša završne riječi svih timova odbrane,

I,

ODBACUJE ostatak zahtjeva tužilaštva i timova odbrana, kao i Zahtjev tužilaštva u dijelu koji se odnosi na izdavanje odobrenja za ulaganje žalbe na Nalog od 1. novembra 2010. godine.

Sastavljeno na engleskom i francuskom jeziku, pri čemu je mjerodavan francuski tekst.

Sudija Jean-Claude Antonetti, predsjedavajući Vijeća, ovom nalogu prilaže svoje izdvojeno mišljenje.

/potpis na originalu/

Jean-Claude Antonetti,
predsjedavajući Vijeća

Dana 22. novembra 2010.

U Haagu (Nizozemska)

[pečat Medunarodnog suda]

**Izdvojeno mišljenje predsjedavajućeg Vijeća,
sudije Jean-Claudea Antonettija**

Tužilaštvo je Pretresnom Vijeću podnijelo zahtjev za ponovno razmatranje ili, alternativno, za odobrenje za ulaganje žalbe na nalog Vijeća od 1. novembra 2010. u vezi s utvrđivanjem rokova i broja stranica za završne podneske⁴⁶ Isto tako, timovi odbrane su podnijeli razne primjedbe kako u vezi sa zahtjevom tužilaštva, tako i u vezi s odlukom Vijeća.

Za zahtjeve za ponovno razmatranje **ne može se naći utemeljenje ni u jednom pravilu Pravilnika**; oni proizlaze iz **sudske prakse Žalbenog vijeća**. Naravno, žalba je očigledno procesno rješenje u slučaju pobijanja neke odluke. Međutim, kad bi svaka odluka procesnog karaktera postala predmetom žalbe, Žalbeno vijeće bi ostalo zatrpáno pod lavinom žalbi na odluke raznih vijeća koja vode suđenja.

U duhu racionalnosti i ravnomjerne podjele posla između pretresnih vijeća i Žalbenog vijeća, ovakva praksa u pogledu ponovnog razmatranja zapravo je prerusena žalba na odluku pretresnog vijeća, a u isto vrijeme se izbjegava da je rješava Žalbeno vijeće.

Ta praksa otvorila je vrata ovakvom **permanentnom pobijanju**: nažalost, primjećujem da **sve** odluke našeg vijeća sistematski postaju predmet zahtjeva za ponovno razmatranje.

No je li ipak je Pretresno vijeće možda pogriješilo u ocjeni?

Svaka odluka se donosi nakon **vrlo ozbiljne i promišljene analize** dokumenata koje su strane dostavile, a njihova argumentacija razmatra se u odluci riječ po riječ, red po red, paragraf po paragraf. Dakle, to znači da je svaka odluka koju su donijeli razumni sudije plod zrelog razmišljanja i predviđanja svih konsekvenci.

Što se tiče određivanja rokova i broja stranica, sudijama Vijeća nije trebao zahtjev tužilaštva pa da tek tada počnu razmišljati o tom pitanju. Razmišljalo se davno prije tog zahtjeva, a što se mene tiče, razmišljanje je zapravo počelo već u predpretresnoj fazi, sa ciljem da se stvori cjelovita slika suđenja i izbjegne rasipanje vremena koje ide na štetu svima.

S obzirom na dužinu predpretresnih podnesaka i pokrenutih tema, od početka mi je bilo jasno da će strane u postupku htjeti da imaju vremena da se pripreme za ovu presudnu fazu suđenja i da im se odobri dovoljan broj stranica za iznošenje njihovog razmišljanja. Bilo jasno i to da neće biti od koristi poređenje s drugim suđenjima jer su parametri potpuno različiti.

---

⁴⁶ *Tužilac protiv Prlića i drugih*, predmet br. IT-04-74, Nalog o rasporedu (za završne pretresne podneske i završne riječi tužilaštva i odbrane), 1. novembar 2010.

Izvođenje dokaza, kako tužilaštva, tako i timova odbrane, trajalo je izuzetno dugo i sudije su tokom tog vremena svojim pitanjima dotakli bitne tačke.

S obzirom na to, svako sada, na osnovu transkripata i hiljada dokumenata uvrštenih u spis, mora biti sposoban da izvrši sažeto iznese svoju tezu i odvoji bitno od nebitnog.

Što se mene tiče, u Vijeću kojim predsjedavam, uvijek sam zbog toga bio nesklon svim zahtjevima za ponovo razmatranje, pri čemu sam, u nekim slučajevima, smatrao da je primjereno rješavanje putem žalbe.

U ovom slučaju, pobijana odluka se odnosi na tri ključna elementa:

- na rok za dostavljanje završnih podnesaka
- na rok za završne riječi optužbe i odbrane
- na broj stranica završnih podnesaka.

Tužilaštvo u zahtjevu od 8. novembra 2010. traži od Vijeća da mu se dozvoli da podnese završni podnesak od 700 stranica, sa 400 stranica dodataka, do 24. januara 2011. i da izlaganje njegove završne riječi počne 21. februara 2011. godine.

Ako zbrojimo 700 stranica završnog podneska i 400 stranica za dodatke, dobivamo 1.100 stranica, a Pretresno vijeće je svojom prethodnom odlukom odobrilo samo 300 stranica, i 100 stranica za dodatke. Kada smo, moji kolege i ja, određivali broj stranica, uzeli smo u obzir složenost predmeta, broj tačaka optužnice, broj počinjenih krivičnih djela itd. ...

Možda sam pogriješio i **precijenio** mogućnosti tužilaštva da, nakon više godina suđenja, sintetizira svoju argumentaciju, čime se dijelom možda može objasniti njegov zahtjev za preinačenje odluke. Međutim, ne mogu a da uzgred ne primijetim da tužilaštvo jedne međunarodne institucije dostojno tog imena raspolaže sa više tužilaca i drugih pravnika koji su mogli pripremati završni podnesak već od početka suđenja... zbog čega mi se čini da treba reći da se o pitanju kakva će biti konačna argumentacija ne smije početi razmišljati na kraju suđenja. Isto tako, postoji jedan ključan procesni element, **predpretresni podnesak tužilaštva**, koji upravo služi tome da sudije steknu uvid u argumentaciju tužilaštva.⁴⁷

Budući da teret dokazivanja u potpunosti mora iznijeti tužilaštvo, dužan sam da i tužilaštvu i odbrani obezbijedim najbolje moguće uslove da svoje teze iznesu u svom najboljem interesu. Mada tužilaštvo tvrdi da mu je za izlaganje teze potrebno 1.100 stranica, pozivajući se u dodatku br. 1 na broj stranica odobran u drugim predmetima, ipak moram napomenuti da se tokom svih tih godina argumentacija tužilaštva razvijala kroz pitanja postavljena sopstvenim svjedocima i kroz unakrsno ispitivanje svjedoka odbrane, čineći ujedno jasnijim sadržaj predpretresnog podneska, a ne bih rekao da su tokom tih ispitivanja sudije spavali... U takvoj strukturi postupka, tužilaštvo ima na raspolaganju još dva jaka sredstva da sve razjasni sudijama: prvo je njegov završni

⁴⁷ *Tužilac protiv Prlića i drugih*, predmet br. IT-04-74, Predpretresni podnesak tužilaštva, 19. januar 2006. (djelimično povjerljivi dokument sa povjerljivim dodacima 1–12), 230 stranica.

podnesak, a drugo će biti njegova završna riječ, kada će imati na raspolaganju **15 sati** kako bi ponovo izložio cijelu svoju argumentaciju (a to nije malo).

Imajući sve to u vidu, da li je zaista potrebno udovoljiti zahtjevu tužilaštva?

Nakon što sam duboko razmislio, suglasan sam s mišljenjem svojih kolega i s obrazloženjem iznijetim u ovoj odluci kojom je tužilaštvu odobren dodatni broj stranica i određen novi rok umjesto prvobitno predviđenog, pri čemu mislim da tu razlog za ponovno razmatranje nije to što je prvobitno napravljena greška, nego samo to što je uzet u obzir teret koji tužilaštvo mora iznijeti, a to je **teret dokazivanja**.

Što se tiče vremenskog razmaka između podnošenja završnih podnesaka i datuma početka završne riječi tužilaštva, smatram da on ne može biti manji od četiri sedmice.

Očigledno je – za svakoga ko zna šta je krivični postupak – da se podnesci suprotne strane moraju potanko analizirati i da se, kad se radi bilo o završnoj riječi tužilaštva bilo o završnim riječima odbrane, svaka od strana usmeno odgovara na teze drugih strana kako bi ih usmeno pobila. Radi se, dakle, o vrlo važnoj fazi postupka koja zaslužuje da se omogući vrijeme za razmišljanje. Zbog toga je potrebno da se odobri vremenski razmak od više sedmica, s obzirom na obim optužnice.

Taj rok se ne može izbjeći. Inače, sa zadovoljstvom primjećujem da je Pretresno vijeće u suđenju Karadžiću prekinulo suđenje kako bi optuženom omogućilo da se upozna s dokumentima koji su mu dostavljeni. To znači da ono što važi za rokove u vezi s objelodanim dokumentima *a fortiori* važi za ovu izuzetno važnu fazu suđenja.

Istina, taj rok je mogao biti duži, ali 4 sedmice sam odredio vodeći računa o više faktora, a to su:

- pretpostavaka o kompetentnosti članova Tužilaštva i advokata u timovima odbrane;
- veliki broj sati posvećen svjedocima u vezi s glavnim temama;
- permanentno praćenje predmeta od strane sudija;
- "učestvovanje" nekih od optuženih u suđenju na razne načine, između ostalog, putem postavljanja pitanja
- činjenica da je posljednji svjedok ispitan početkom aprila, a sada je polovina novembra.

Isto tako, timovi odbrane su u drugim pismenim podnescima takođe dali na znanje svoja zapažanja. Svaki slučaj je bio predmet pažljive analize, a ja se u potpunosti slažem s izmjenama usvojenim ovom odlukom, pri čemu smatram da moram podsjetiti na to da imam u vidu teret posla koji moraju iznijeti timovi odbrane, koji nažalost nemaju na raspolaganju ista sredstva kao i tužilaštvo i koji se moraju nositi s mnogobrojnim ograničenjima, kojima je potrebno i vrijeme kako bi se sastali sa svojim branjenicima,

pripremili svoje pismene podneske, dobili mišljenje optuženih koje brane i proizveli pismene podneske koji će biti potpuno razumljivi i koji će sudijama razjasniti argumentaciju odbrane.

Da rezimiram, uzeo sam u obzir pitanja postavljena u ovim najnovijim podnescima dostavljenim nakon donošenja naše odluke. Svjestan teškoća različite prirode, ali uglavnom **logističke**, suglasan sam sa dijelom postavljenih zahtjeva, ne smatrajući pritom da sam, bar ja tako mislim, donio bilo kakvu pogrešnu procjenu.

Sastavljeno na engleskom i francuskom jeziku, pri čemu je mjerodavan francuski tekst.

/potpis na originalu/

Jean-Claude Antonetti,
predsjedavajući Vijeća

Sastavljeno na engleskom i francuskom jeziku, pri čemu je mjerodavan francuski tekst.

Dana 22. novembra 2010.

U Haagu (Nizozemska)

[pečat Međunarodnog suda]